

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXIV. Idem (a) Norvvicensi Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

in Rectorem quendam de fratribus suis hominem nullius intelligentia, aut valentia, adeo hebetis eloquentia, ut nec verbum de ore ipsius, nisi cum difficultate posset intelligi: cumque talis Prelatus coram inclite recordationis Imperatore Frederico comparuisset, ipse cum tota Curia sua sprexit eundem odioque sui nobili viro Degenharde de Helystein procuratori suo per omnia regalia pradia Suevie injunxit, quatenus personaliter accederet ad Ecclesiam Urspergensis. Et de voluntate fratrum in pradiis ipsorum censum, extra Abbatiam, & Grangias, imponeret annum, qui sibi pro advocatia, & defensione solveretur, ut videlicet quilibet mansus rusticorum pradiorum solveret miltare unum avena, ut Officiales sui equis ipsorum ex hoc haberent annonam, & ipsa Ecclesia sine prejudicio omnis gravaminis Imperialem haberet defensionem. Immo aliquando pecuniarium subsidium ab ipsis Ecclesiis petebant, ut refert Guillel. Brito lib. 1. Philip.

Tempore cuiusdam guerra Rex prodigus aris,
Cum res exigeret numerare stipendia multis,
Clerum Rhemensis petiit, scriptoque rogavit,
Ut sibi subsidium ferret, quo gravior illi
Adstantes vellet sumptus impendere gratis,
Ut solet Ecclesia Patronos saepe juvare.

Et labente disciplina, res eo prorupit, ut ab Ecclesiis advocati, tanquam a propriis rusticis, & colonis crebriores annonas, & census passim extorquerent. Urspergens, in Philip. Caesar. ibi: Nominis advocatie Monachorum fundis annuum tributum indixit: atque ita talis advocatia degeneravit in praedationem, ut constat ex Adrevaldo lib. 2. de miraculis S. Benedicti, cap. 24. Anonymo ei sub iuncto lib. 4. cap. 6. & aliis, quos dinumeravit M. Magerius de advocat. armat. cap. 1. a num. 199. & Cochier in vindiciis libert. eccles. part. 2. cap. 6. a num. 9. & cap. 8. quibus modum imposuerunt Eugenius II. in Synodo Rhemensis celebrata anno 824 Canon. 5. ibi: Auctoritate Apostolica prohibemus, ut nullus Advocatus, praeter jus & beneficium antiquitus aliquid sibi arripere, vel usurpare praesumat; quod si quis contra hoc attentaverit, Christianorum careat sepultura. Et Lucius III. in praesenti, dum prohibet advocatis, ne quid ab Ecclesiis praeter antiquos, & moderatos redditus ab initio institutos exigerent: unde Innocentius III. lib. 2. regestr. 14. epist. 123. increpat Comitem Nivernensem, quod nimis gravaret monasterium Verreliacense, his verbis: Abbas & Conventus Verreliac. sua nobis infi-

natione monstravit, quod cum nobilis vir Comes Nivernen. ab eorum monasterio pro ipsius custodia duas procurationes, in Pascha videlicet, & festo beatae Mariae Magdalena exigeret annuatim, & in receptione ipsarum ipsum monasterium enormiter aggravaret, maximam militum & servientium multitudinem constipatus: iidem mille quingentas marchas argenti super procurationibus illis ei tali conditione mutuo concesserunt, ut in unaquaque praedictarum solennitatum, si Verreliacum accederet, quinquaginta libris Altkiffodoren. moneta pro moderata esset procuratione contentus, nec plus pro illa posset exigere, donec ipsi monasterio redderet praetaxatam pecuniae quantitatem. Verum nunc, sicut dicitur, ut dictum possit monasterium in praefatis procurationibus aggravare, terra suae quantam indixit pro eadem pecunia perfolvenda. Cum igitur jus suum iniuriam convertere non debeat idem Comes, discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus atque praecipimus, quatenus si forsitan saepe dictum monasterium per immoderatam procuracionem gravare voluerit, vos ipsius immoderantiam, gratia, odio, & timore postpositis, redigatis ad iustum, sublati appellacionis obstaculo, moderamen, contradicteores per censuram ecclesiasticam appellacione postposita compescendo.] Ubi Innocentius dixit quantam quasi per vicos quantam, quia a singulis vicatim collecta illa exigebatur, ut exponit Bosquetus in notis ad ipsam epist. 123.

Tandem sciendum est, ipsos Patronos Ecclesiarum plerumque appellari Advocatos, ut in cap. sequenti, & supra in cap. quia clerici: tum quia ipsi etiam defendebant Ecclesiam; tum quia plerumque ipsi patroni suae potestatis fiduciam non habentes, advocatiam ipsarum Ecclesiarum ab ipsis Imperatoribus, seu Regibus obtinebant: ex Alberto Miraeo probat Bosquetus in not. ad distam epistolam 122. & ita Patronus, qui iure ordinario Advocatus natus ratione Juris patronatus erat, efficiebatur Advocatus datus propter advocatiam a Principe impetratam. Praesentem autem textum accipio de Advocatis datis, textu vero in d. c. quia clerici, & in cap. sequenti, de Advocatis natis, id est, fundatoribus ipsarum Ecclesiarum, inter quos, & datos illud veretur discrimen, quod advocatia data personalis est, nec ad haeredes transit; advocatia vero nata cum ipso Jure patronatus ad haeredes transit, juxta supra tradita in cap. 1. hacten.

CAPUT XXIV.

Idem (a) Norwicensi Episcopo.

Cum autem (b) Advocatus Clericum unum idoneum Episcopo praesentaverit, & postulaverit postmodum, eo non resutato, alium aequum idoneum in eadem Ecclesia admitti, quis eorum alteri praeferatur, in iudicio Episcopi credimus relinquendum (c) si laicus fuerit, cui jus competit praesentandi. Verum si collegium, vel religiosa (d) persona praesentationem haberet, qui prior est tempore, prior iure merito videtur.

NOTÆ.

1. (a) Norwicensi.] Ita legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. final. ubi additur pars capituli tua nos; unde cognoscitur in hoc

textu referri partem textus in cap. tua nos II. de iurejurand. ubi praesentem inscriptionem exposui.

(b) Advocatus.] Id est Patronus, ut proximo Commentatio dixi.

Lasen

2. (c) *Laicus fuerit.* Qui variè potest, & ita unum post alium, præsentare, ut probavi supra in cap. 5.
- (d) *Ecclesiastica persona.* Quæ variare non potest, & ita prima præsentatio posterior est, ut in dict. cap. 5. probavi.
- 3.

CAPUT XXV.

(a) Clemens III.

NOBIS fuit, &c. Præterea quæsvisti à nobis, si aliquis efficiatur solâ Ecclesiæ constructione patronus, vel si ad electionem Plebani sit cum Clericis admittendus, seu ab ipsa repellendus omnino, tamen de longa consuetudine allegaverit se electioni interesse debere. In hujusmodi siquidem tale damus responsum. Quod si quis Ecclesiam cum assensu (b) diocesani Episcopi construxerit, ex eo (c) Juspatronatus acquirit. Cæterum in conventuali Ecclesia non electioni plebani faciendæ, sed jam factæ honestius patroni postulatur (d) assensus, nisi patronatus aliter de sua jurisdictione obtineat, ut partes suas debeat interponere electioni tractandæ. Secus tamen est in capella, in qua unus Presbyter instituendus à Patrono quandoque eligitur, & pro institutione habenda loci Episcopo (e) præsentatur. Pro fundatione quoque ipsi honor (f) processione fundatori servatur: & si ad inopiam vergit, ab Ecclesia illi modeste (g) succurritur, sicut in sacris Canonibus est constitutum.

NOTÆ.

- (a) *Clemens III.* In secunda collectione, sub hoc tit. cap. 2. ubi reperitur textus hic, legitur *Alex. III.* sed malè; nam prior pars hujus textus, quæ reperitur in cap. nobis fuit, de simonia, tribuitur Cælestino III. & ita dubium tantum est, an Clemens, vel Cælestinus III. sit hujus textus auctor? & credo Clementem III. esse; cui tamen Prælati referribat, non constat: nec audiendus est Joan. Camus in *tabul. Cebet. Thebani*, qui vult textum hunc esse Clementis I. ut jam eum reprehendens notavit Turturetus in *sacell. sac. cap. 1. num. 10.*
- (b) *Diocesani.* Non enim licet Ecclesiam construere sive Episcopi proprii licentia. Concil. Chalcedon. *can. 4.* ubi cavetur, nullam Ecclesiam sine consensu Diocesani constructi debere: unde deducta est novella 118. Justiniani, *cap. nemo, de consecr. dist. 1.* ibi: *Nemo Ecclesiam ædificet antequam Episcopus civitatis veniat, & ibidem crucem figat, & atrium designet.* Concil. Wormat. ibi: *Quicumque voluerit in sua proprietate Ecclesiam ædificare, & consensum, & voluntatem Episcopi habuerit, in ejus parochia licitum sit.* Probat Bosquetus ad *Innoc. III. lib. 3. registr. 15. epist. 7.* & infra dicemus in *cap. 1. de consecr. Eccles.* immò & apud Gentiles, si sita ponenda erat in alieno territorio, desiderabatur licentia municipii, seu loci, ubi erigebatur, ut notavit, & duabus veteribus inscriptionibus probavit Ambrosius à Morales in *antiquit. Hisp. fol. 30.* Ut ergo Juspatronatus acquiratur ex constructione Ecclesiæ, necessarius est consensus Episcopi, *cap. pia mentis, cap. considerandum 16. quest. 7.* licet nihil intersit, quod postea superveniat. *Selua de benef. 1. p. quest. 6. Corral, eadem tract. 4. p. cap. ultim. num. 25.* & in dubio præsumi intervenisse, probat Valensis de *beneficiis lib. 4. tit. 4. num. 18.*
- (c) *Patronatus.* Tribus modis Juspatronatus in Ecclesia acquiritur, constructione videlicet, dotatione, vel loci concessione, juxta versum illum vulgarem:
Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus.
D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars II.

Quibus munificentia modis Juspatronatus acquiritur, & Patronus fit quasi Dominus, vocaturque Dominus in *cap. Abbatem 18. quest. 2. l. 1. C. de Colonis Thracens. lib. 13. l. unic. Cod. ne Colonus inscio Domino, cod. lib.* Et licet non desint, qui docuerunt, ad acquirendum Juspatronatus tria illa copulativè desiderari, scilicet fundi dotationem, constructionem, & dotem, ut tenuerunt Rochus à Curte de *Jurepatron. in princip. num. 3.* & verbo *Ecclesia, quest. 2.* Gregorius Lopez in *l. 1. Gloss. 3. tit. 5. part. 1. Moneta de commut. ultimar. volunt. cap. 10. num. 202.* Garcia de *benef. part. 5. cap. 9. num. 44.* tamen contraria sententia verior est, videlicet ex sola constructione, vel dotatione, aut soli concessione acquiri Juspatronatus, ut pluribus relatis docent Barbosa *lib. 3. jur. Eccles. cap. 12. num. 61.* Canisius in *cap. 3. hoc titul. Valensis de benef. lib. 1. tit. 4.* Nec contrarium probat Concil. Trident. *sess. 25. de refor. cap. 9.* ubi ajunt PP. Juspatronatus acquiri fundatione, & dotatione Ecclesiæ; quia non ideo excludunt Juspatronatus, quod acquiritur ex constructione, sed potius illud comprehendunt sub verbo *Fundatione*, ut probatur ex ipso Concilio, *sess. 14. cap. 12.* Primo ergo modo acquiritur Juspatronatus constructione, sive quis Ecclesiam in proprio solo suis sumptibus ædificet, *cap. Abbatem 18. quest. 2.* sive in alieno fundo, aut si Ecclesiam penitus dirutam reedificaverit, *cap. pia mentis, cap. filius 16. quest. 7. cap. monasterium 16. quest. 2. cap. 1. hoc titul. in 5. compil. ubi Honorius III. Mariæ Imperatrici Constantin. ita rescribit: [Audito per te, ac alios fide dignos, quod monasterium Pacinacense Græcarum monialium tunc destructum, Domini diocesani accedente consensu, de propriis bonis reedificaveris, & dotaveris, ac moniales eisdem Ecclesiæ Romanæ, cui nullam exhibebant obedientiam, feceris obedire; tuis nos supplicationibus inclinari, auctoritate præsentium mandamus, ut super Jurepatronatus ipsius monasterii nemo te audeat temerè molestare.] Hoc tamen secundo casu, si alius jam erat Patronus, amittit Juspatronatus, quia Ecclesia reedificata nova Ecclesia*